

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Podmínky a právní úprava zajištění dítěte bez souhlasu rodiče“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 11. září 2025 od 9:00 do 15:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesionální komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Zajištění dítěte bez souhlasu rodiče patří k nejzávažnějším zásahům do rodičovských práv a zároveň k nejcitlivějším rozhodnutím orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Takový krok musí být podložen zákonem, opřen o přesné skutkové okolnosti a splňovat všechny hmotněprávní i procesní podmínky. Školení se zaměří na právní rámec a limity zajištění dítěte bez souhlasu rodiče, návaznosti na předběžné opatření, právo dítěte být slyšeno, rozhodovací praxi soudů i odpovědnost pracovníků. Důraz bude kladen na bezpečný a zákonný výkon pravomoci OSPOD v situacích ohrožení dítěte.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vymezit právní rozdíl mezi zajištěním a odebráním dítěte
- určit zákonné podmínky zajištění bez souhlasu rodiče
- posoudit přiměřenost zásahu a nutnost soudního opatření
- správně zpracovat dokumentaci zásahu

- spolupracovat s policií a dalšími složkami zákonným způsobem
- zorientovat se v judikatuře ÚS a ESLP
- předcházet excesům a chránit práva dítěte i rodičů
- uplatnit pravidla pro bezpečné a etické jednání pracovníka
- právně se bránit v případech pochybností o zákonnosti zásahu
- implementovat doporučení z praxe a inspekční činnosti

Obsah kurzu:

1. Právní rámec zásahu do rodiny a odepření souhlasu rodiče

- základní principy ochrany soukromí a rodinného života
- čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a Listina základních práv a svobod
- kdy lze dítě oddělit od rodičů proti jejich vůli
- souhlas rodiče vs. zákonné zmocnění státu
- právní výklad „zásahu nezbytného v demokratické společnosti“
- povinnost státu zajistit přiměřenost zásahu
- význam doktríny „nejlepšího zájmu dítěte“
- odpovědnost za porušení práv rodiny a dítěte

2. Postup při zajištění dítěte bez souhlasu – zákon č. 359/1999 Sb.

- ústavní zařízení
- podmínky okamžitého zásahu OSPOD nebo policie
- povinnost okamžitého informování soudu
- dokumentace a důvodnost rozhodnutí
- vymezení časového rámce zajištění
- spolupráce mezi OSPOD, policií a zařízeními
- příklady důvodného podezření na ohrožení dítěte
- výkladové obtíže a metodická stanoviska

3. Práva dítěte při oddělení od rodičů

- právo být slyšeno a právo na právní zastoupení
- zajištění bezpečí, důstojnosti a ochrany identity
- kontakt s rodinou během zajištění
- informace o důvodech zajištění
- přezkum zákonnosti a možnosti stížnosti
- právo na tlumočení, pokud je třeba
- podpora důvěryhodného dospělého
- role dítěte v následném řízení

4. Role soudu a řízení o předběžném opatření

- okamžité rozhodování o umístění dítěte
- návrh OSPOD nebo zařízení vs. rozhodnutí ex offio
- časové lhůty a požadavek přezkoumatelnosti

- dokazování a hodnocení naléhavosti
- účastníci řízení a jejich práva
- typické vady v návrzích na předběžné opatření
- možnost zamítnutí a alternativní řešení
- návaznost na řízení ve věci samé

5. Zajištění dítěte v zařízení – právní a praktické aspekty

- podmínky přijetí dítěte bez souhlasu
- režimová opatření, bezpečnost a dohled
- evidenční a oznamovací povinnosti zařízení
- komunikace s OSPOD a rodinou
- krizová intervence a psychologická podpora
- přítomnost sourozenců a otázka oddělení
- respekt k osobním věcem, víře a identitě dítěte
- metodika MPSV a inspekční praxe

6. Judikatura ESLP, Ústavního soudu a správních soudů

- rozhodnutí ESLP k nedobrovolnému oddělení dítěte od rodiče
- proporcionalita zásahu a absence méně invazivních řešení
- nálezy ÚS k ZSPOD
- přezkum oprávněnosti zásahu soudem
- případová analýza mediálně známých rozhodnutí
- mezinárodní standardy Rady Evropy
- reflexe rozhodnutí v české metodice

7. Odpovědnost pracovníků a prevence pochybení

- odpovědnost pracovníka OSPOD za nepřiměřený zásah
- důsledky chybných nebo nedostatečně odůvodněných kroků
- trestněprávní a kárná odpovědnost
- delikty zařízení a zřizovatelů
- význam kvalitní dokumentace a spolupráce
- postupy při krizových situacích a výzvách z praxe
- konzultace a právní podpora před zásahem
- prevence reaktivních pochybení ve stresu

8. Doporučení pro praxi a etické aspekty zásahu

- komunikační strategie s rodiči a dítětem
- příprava na možné krizové situace
- jasné metodiky uvnitř OSPOD a zařízení
- dokumentační a oznamovací checklist
- mezioborová spolupráce a koordinace
- respekt k lidské důstojnosti a kulturním rozdílům
- kontakt s mediátory, psychologem nebo krizovým týmem

- zachování lidskosti i v krizovém rozhodnutí

9. Diskuse a závěr školení